

Reflectie op de feedback:

Na het ontvangen van de feedback van zowel het Design- als het Economiedeel van ons project, hebben we gericht verbeteringen doorgevoerd om de kwaliteit en samenhang van het rapport te versterken.

Baban heeft de ontbrekende bronnen toegevoegd aan het document en een duidelijke bronnenlijst opgesteld, zodat de herkomst van onze informatie nu transparant is.

Daarnaast is het onderzoek naar wat nieuws precies is verder uitgewerkt in de analyse, en is er een expliciete koppeling gemaakt met de Fediverse.

Neelam heeft gezorgd voor een heldere definitie van wat wij onder nieuws verstaan binnen ons platform. Ook heeft zij nader toegelicht wat wij bedoelen met een “vertrouwd gevoel” voor de gebruiker, en is er extra uitleg toegevoegd over hoe ons algoritme de filterbubbel actief tegengaat.

Jegor heeft zich gericht op het verbeteren van de visuele en technische duidelijkheid van ons ontwerp. Zo heeft hij afbeeldingen toegevoegd om de werking van het platform beter te illustreren, waardoor de uitleg nu veel inzichtelijker is. Daarnaast heeft hij het onderdeel over het algoritme verder uitgewerkt om duidelijk te maken hoe dit bijdraagt aan het voorkomen van een databubble. Ook heeft hij verduidelijkt hoe de betrouwbaarheid van Community Notes wordt gewaarborgd, bijvoorbeeld door toe te lichten hoe reacties worden gecontroleerd en beoordeeld.

Ikzelf heb in het economierapport de naam van het nieuwsplatform toegevoegd, evenals onze doelgroep in de missie, zodat deze nu concreter en gericht is. Daarnaast heb ik het onderdeel over subplatforms verplaatst naar het hoofdstuk Toezicht, waar het inhoudelijk beter past. Tot slot heb ik bij het onderdeel *Eigendom* een nieuw stuk toegevoegd over regelontwerp, om beter aan te sluiten bij de feedback over toezicht en structuur.

Hieronder volgt de vernieuwde versie van het Design-rapport en de verbeterde versie van het Economierapport.

Verbeterde versie Design rapport:

Design rapport groep 4

Baban Gurmail, Neelam Pultoo, Jegor Mlokits en Zakaria Abarkane

Analyse

Wat is nieuws?

Nieuws is informatie over iets wat recent gebeurd is en belangrijk of interessant is voor mensen. Het kan gaan over politiek, sport, ongelukken of dingen die in de wereld spelen. Nieuws komt via veel verschillende kanalen zoals kranten, televisie, websites en sociale media.

Journalisten en redacties bepalen meestal wat “nieuwswaardig” is. Ze kiezen dus welke verhalen belangrijk genoeg zijn om te delen. Daardoor is nieuws niet alleen wat er gebeurt maar ook wat wordt uitgekozen om te vertellen.

Wie brengen nieuws?

Nieuws komt niet alleen meer van traditionele media zoals tv of kranten. Er zijn nu drie grote groepen die nieuws verspreiden:

1. Traditionele media: Denk aan omroepen, kranten en nieuwswebsites zoals NOS en De Telegraaf.
2. Online nieuwsplatformen: Bijvoorbeeld NU.nl, die door ongeveer 30% van de Nederlanders maandelijks wordt bezocht.
3. Sociale media en techbedrijven: Zoals Facebook, Instagram en YouTube. Zij bepalen met algoritmes wat mensen te zien krijgen.

Steeds vaker brengen ook gewone mensen zelf nieuws, bijvoorbeeld door filmpjes of foto's online te zetten

Bron: (Open Society Foundations, 2012; Pew Research Center, 2025).

Waar halen mensen hun nieuws vandaan?

Vroeger haalde bijna iedereen nieuws van de televisie of uit de krant. Tegenwoordig doen mensen dat steeds vaker online.

- In Nederland gebruikt 95% van de mensen wekelijks een nieuwsbron. Televisie blijft belangrijk, maar vooral jongeren gebruiken liever sociale media.
Bron: (SCP, 2017).
- Ongeveer 1 op de 8 Nederlanders haalt zijn nieuws vooral van sociale media. Bij jongeren is dat zelfs 3 op de 10.
Bron: (NL Times, 2025).
- Ook wereldwijd neemt online nieuws toe, terwijl papieren kranten minder populair worden.
Bron: (Reuters Institute, 2024).

Wat schort er aan de huidige nieuwsplatformen?

Minder vertrouwen en interesse

Steeds minder Nederlanders zijn echt geïnteresseerd in nieuws. In 2024 was dat nog maar 49%, en bij jongeren zelfs maar 33%. Ook vertrouwen mensen nieuws minder dan vroeger. Vooral

nieuws via sociale media vinden veel mensen onbetrouwbaar.

Bron: (NL Times, 2024).

Te veel macht bij grote bedrijven

Een paar grote mediabedrijven en techplatformen hebben veel invloed. Ze verdienen geld met advertenties, waardoor kleinere nieuwsorganisaties moeite hebben om te overleven.

Bron: (The Guardian, 2025).

Jongeren haken af

Veel jongeren hebben geen vaste betrouwbare nieuwsbron en weten niet goed wat ze moeten geloven. Ook maken ze zich zorgen over nepnieuws. Daardoor raken ze minder betrokken bij het nieuws.

Bron: (Mediahuis, 2024).

Problemen door technologie

Algoritmes en kunstmatige intelligentie bepalen steeds vaker wat mensen te zien krijgen.

Daardoor hebben nieuwsorganisaties minder controle over hun eigen berichten.

Bron: (Nieman Lab, 2024).

Conclusie

Nieuwsplatformen zijn belangrijk voor onze samenleving. Ze zorgen ervoor dat mensen weten wat er speelt. Maar er verandert veel. Steeds meer mensen halen nieuws online, vooral jongeren. Tegelijk groeit het wantrouwen en worden veel berichten oppervlakkiger.

Om goed te kunnen blijven informeren, moeten nieuwsplatformen zich aanpassen. Ze moeten jongeren beter bereiken, betrouwbaarder blijven en slim omgaan met technologie. Zo blijft nieuws ook in de toekomst waardevol en geloofwaardig.

Stakeholders

Bij het ontwikkelen van een nieuw nieuwsplatform zijn er verschillende stakeholders betrokken. Dit zijn de partijen die direct of indirect invloed hebben op het platform of belang hebben bij de manier waarop nieuws wordt geproduceerd en geconsumeerd. De belangrijkste stakeholders zijn: de nieuwskijker, de journalisten, de mensen waarover het nieuws gaat, en de eigenaren van het nieuwsplatform.

Nieuwskijker

- **Invloed:** De nieuwskijker is de primaire doelgroep van het platform. Hun voorkeuren en gedrag bepalen hoe het platform eruit gaat zien en functioneren. Een gebruiksvriendelijke interface, overzichtelijke presentatie van nieuws en betrouwbare informatie zijn belangrijk.
- **Belang:** De nieuwskijker consumeert het nieuws en moet kunnen vertrouwen op de kwaliteit, objectiviteit en toegankelijkheid van de informatie. Zonder hun betrokkenheid heeft het platform geen waarde.

Journalisten

- **Invloed:** Journalisten bepalen welke content op het platform komt. Hun werk vormt de basis van de nieuwsvoorziening. Ze hebben dus veel invloed op de kwaliteit, relevantie en betrouwbaarheid van het nieuws.
- **Belang:** Voor journalisten is het platform een belangrijk middel om hun werk te publiceren en een publiek te bereiken. Ze hebben er belang bij dat de site professioneel en geloofwaardig is.

Mensen waarover het nieuws gaat

- **Invloed:** Deze groep heeft weinig invloed op de manier waarop het nieuws wordt gebracht. Ze bepalen de inhoud of vorm van de berichtgeving niet direct.
- **Belang:** Hun belang is kleiner, omdat zij meestal geen actieve rol hebben in de productie of consumptie van het nieuws. Toch kunnen zij geraakt worden door de manier waarop zij in het nieuws verschijnen.

Eigenaren van het nieuwsplatform

- **Invloed:** De eigenaren hebben veel invloed, omdat zij beslissen over de structuur, strategie en vormgeving van het platform. Ze bepalen hoe nieuws wordt gepresenteerd en hoe de organisatie functioneert.

- Belang: Hun belang ligt minder bij de inhoud van het nieuws en meer bij de organisatie en het verdienmodel achter het platform.

Werking en benutting van de Fediverse

Het Fediversum (fediverse) is een verzameling van onderling verbonden (oftewel gefedereerde) servers voor bestandshosting en websites zoals sociale netwerken, blogs, of microblogs.

Bron: (Wikipedia. (z.d.). Fediverse. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Fediverse>)

De Fediverse biedt veel verschillende mogelijkheden voor een nieuw nieuwsplatform dankzij het open en decentrale karakter. Door gebruik te maken van de ActivityPub-standaard kan het platform eenvoudig verbonden worden met andere sociale netwerken die deel uitmaken van dit grotere ecosysteem.

Voor ons project, een nieuwsplatform op de Fediverse, biedt dit grote voordelen.

- We hoeven geen compleet afgesloten platform te bouwen. In plaats daarvan kunnen we onze server aansluiten op het bestaande Fediverse-netwerk.
- Gebruikers die al een Fediverse-account hebben, kunnen ons nieuws volgen en erop reageren zonder zich opnieuw te registreren.
- Nieuwe gebruikers kunnen ervoor kiezen om een account bij ons te maken, maar dat is niet verplicht. Dit verlaagt de instapdrempel aanzienlijk en vergroot ons potentiële bereik.

Daarnaast maakt de open structuur van de Fediverse het mogelijk om eigen functionaliteiten toe te voegen, zoals rubrieken, notificaties of een verificatiesysteem voor journalisten. Hierdoor kunnen we een nieuwsplatform bouwen dat transparanter en onafhankelijker is dan traditionele commerciële netwerken.

Obstakels van de Fediverse

Naast de voordelen zijn er ook obstakels bij het bouwen van een nieuwsplatform op de Fediverse. Deze obstakels zijn niet alleen algemeen, maar hebben ook direct invloed op onze opdracht.

Gebruikerservaring en bekendheid

Veel mensen kennen de Fediverse nog niet goed. Het idee van verschillende servers die met elkaar samenwerken is nieuw voor veel gebruikers. Dit kan in het begin verwarrend zijn, vooral voor mensen die gewend zijn aan commerciële platforms zoals Instagram of TikTok. Voor ons nieuwsplatform betekent dit dat we extra aandacht moeten besteden aan duidelijke uitleg en begeleiding voor nieuwe gebruikers.

Beperkt bereik en community

De Fediverse heeft nog een kleiner aantal gebruikers dan grote commerciële platforms. Daardoor zal ons nieuwsplatform in het begin minder bereik hebben. We moeten daarom manieren bedenken om dat bereik te vergroten. Een voorbeeld is samenwerken met andere Fediverse-servers of nieuwsberichten automatisch verspreiden op meerdere plekken binnen het netwerk.

Moderatie en betrouwbaarheid

Omdat de Fediverse open is, bestaat er geen centrale moderatie. Elke server moet zelf bepalen welke regels gelden en zelf zorgen voor moderatie. Voor een nieuwsplatform is betrouwbaarheid heel belangrijk. Daarom moeten we een goed moderatiesysteem opzetten om desinformatie en spam tegen te gaan.

Technische complexiteit

Het gebruik van ActivityPub vraagt technische kennis. We moeten niet alleen het platform bouwen, maar het ook onderhouden en goed laten samenwerken met andere servers. Dat betekent dat we tijdens de ontwikkeling rekening moeten houden met beveiliging, schaalbaarheid en samenwerking tussen verschillende systemen.

Interview

Interview vragen:

1. Hoe oud ben je en wat doe je voor werk/school?
2. Welke platformen gebruik je om het nieuws te zien?
3. Wat maakt dat jij op een nieuwsbericht klikt of verder leest?
4. Waar gaan de meeste nieuwsberichten over die jij te zien krijgt?
5. Krijg jij soms het gevoel dat nieuws op sociale media 'gestuurd' of gekleurd is?
6. Heb je het idee dat je vooral nieuws ziet dat jouw mening bevestigt? Of kom je ook weleens berichten tegen met andere standpunten?
7. Wat vind jij dat er "stuk" is aan nieuwsplatformen zoals X, Instagram en TikTok?
8. Wat zou je veranderen aan de nieuwsplatformen zoals X, Instagram en TikTok?
9. Zou je nieuws willen kunnen personaliseren, en zo ja, hoe?
10. Zou je liever tekst, video, podcast of iets anders willen voor nieuws? Waarom?
11. Als er een nieuw nieuwsplatform gemaakt zou worden, wat zou jij willen zien zodat het voor jou gebruiksvriendelijk en aantrekkelijk is?

Antwoord 1:

1. Ik ben 20 jaar en ik werk bij de praxis
2. Ik gebruik sociale media, YouTube en Instagram om dingen te volgen. Ook soms op tv als ik het langs zie komen
3. Als er iets groots is gebeurd of het mijn interesse heeft lees ik door.
4. De meeste gaan over algemene problemen in de wereld of in Nederland.
5. Ja, want dingen waarin je geïnteresseerd bent krijg je vaker aanbevolen
6. Ik kom wel berichten tegen met andere standpunten, maar die worden dan al vaak verdraaid
7. Ik vind dat er meer moet worden gedaan aan nepnieuws
8. Ik zou eraan veranderen dat er meer écht nieuws komt en dat het neppe of onzinnige nieuws wegblijft
9. Ik zou t niet willen personaliseren want zo mis je misschien dingen
10. Ik kijk het liefst video's want met beeld is het vaak beter te begrijpen
11. Ik zou dan graag willen zien dat nieuws minder gestuurd wordt en dat het nepnieuws gefilterd wordt

Antwoord 2:

1. Ik ben 19 jaar oud en werk nu bij de Cotton club als een verkoopster
2. Ik zie het vooral op sociale media, zoals Instagram.
3. Als het onderwerp mij interesseert of als het over een erg ongeluk of ongeval gaat.
4. Meeste nieuwsberichten die ik zie zijn over de oorlog in Gaza, dingen in de politiek of dingen over de modewereld

5. Ja soms heb ik wel dat gevoel.
6. Ik vind niet dat alle het nieuws mijn mening bevestigt, ik krijg vaak verschillende meningen te zien door het nieuws.
7. Ik denk dat ze eigenlijk al je privéinformatie hebben/stelen en dat ze dat gebruiken om je bepaalde dingen te laten zien of wijs te maken. Ook vind ik dat er te veel verkeerde informatie wordt verspreid over de wereld en mensen.
8. Dat al je informatie niet zomaar gestolen/gebruikt kan worden en dat je zelf precies kan aangeven wat je wilt laten gebruiken.
9. Nee, ik wil zo veel mogelijk nieuws binnenkrijgen zodat ik weet wat er aan de hand is in de wereld en als ik het zou personaliseren dan zou dat niet zo snel gaan.
10. Ik vind meestal in de vorm van een video en fijnste en makkelijkste begripbaar omdat je beeld kan laten zien en voorbeelden kan geven ook heb je dan geluid waardoor het je aandacht pakt.
11. Ik zou dan willen dat het nieuws voornamelijk wordt laten zien door gebruik van video's en geluid als een samenvatting zodat je snapt waar het over gaat, als je dan dieper op in wilt gaan dat je dan ook teksten en hebt die je kan lezen of voorgelezen worden.

Antwoorden 3:

1. Ik ben 21 jaar oud en ik werk bij de Albert Heijn.
2. Ik gebruik Instagram om mijn nieuws binnen te krijgen.
3. Als de eerste foto interessant lijkt en de tekst kort is, lees ik de Instagram post verder.
4. De meeste nieuws berichten gaan over Nederland, Amerika en conflicten tussen landen.
5. Ja ik krijg wel het gevoel dat het nieuws gestuurd of gekleurd is.
6. Ja het grootst gedeelte van het nieuws dat ik zie bevestigt mijn mening.
7. Er is heel veel nep nieuws waardoor je niet weet wat echt is.
8. Ik zou willen dat nep nieuws zo veel mogelijk wordt gestopt.
9. Nee, ik wil nieuws zien van iedereen over alles met standpunten die van verschillende kanten komen.
10. Ik zou liever video willen omdat ik kijken naar iets veel fijner vind dan een lange tekst.
11. Ik zou willen dat het een app is waar ik makkelijk doorheen kan scrollen. Het liefst met een video format.

Antwoorden 4:

1. Ik ben 21 jaar en ik studeer aan de HVA.
2. Ik gebruik Instagram, YouTube en TikTok.
3. Als het onderwerp actueel of interessant is.
4. Vooral wereldnieuws, politiek en maatschappelijke problemen.
5. Ja, regelmatig.

6. Ik zie vooral nieuws dat bij mijn mening past, maar soms ook andere standpunten.
7. Er is te veel nepnieuws en beïnvloeding.
8. Minder nepnieuws en meer betrouwbare informatie.
9. Nee, want dan mis ik mogelijk belangrijke dingen.
10. Video, omdat dat duidelijker en aantrekkelijker is.
11. Een betrouwbaar platform met korte video's en de mogelijkheid om dieper op onderwerpen in te gaan.

Conclusie interviews nieuwsplatformen

Uit de interviews blijkt dat alle vier de geïnterviewden, die tussen de 19 en 21 jaar oud zijn, het nieuws voornamelijk via sociale media platformen zoals Instagram, YouTube en TikTok volgen. Traditionele nieuwsbronnen, zoals televisie of kranten worden niet geraadpleegd.

Wat opvalt is dat alle geïnterviewden aangeven op een nieuwsbericht te klikken als het onderwerp hun interesseert of als het gaat over iets groot, zoals politieke gebeurtenissen Nederlandse nieuws of wereld nieuws.

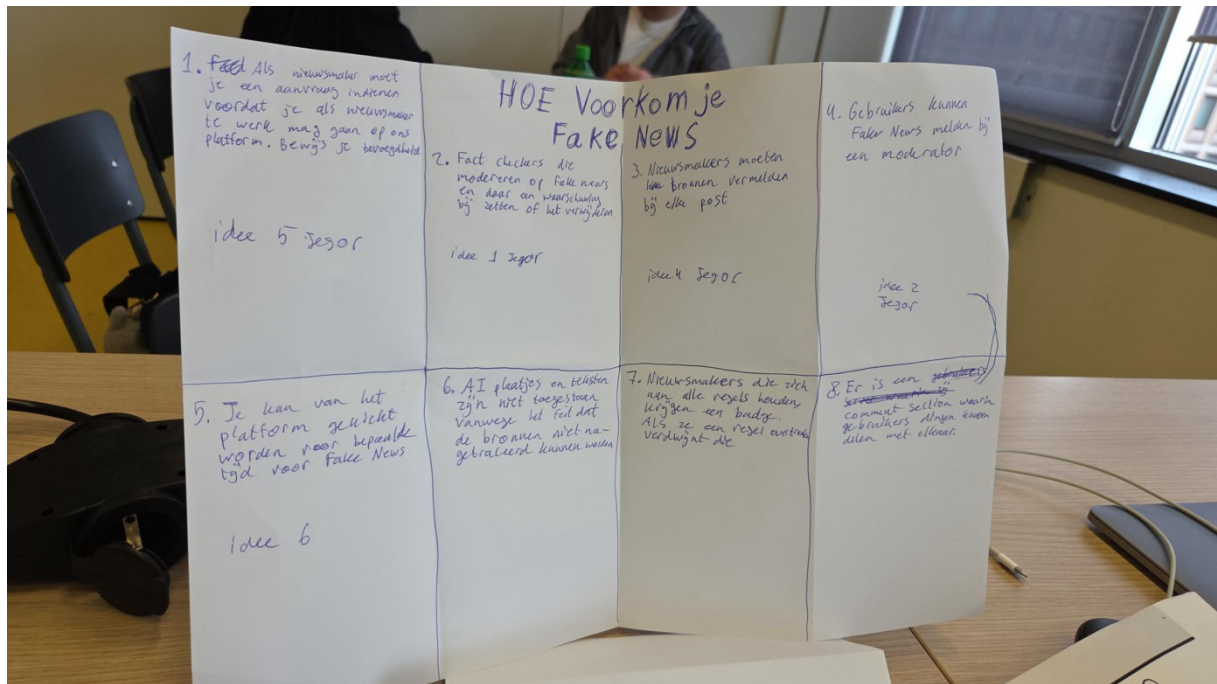
Daarnaast heeft iedereen het gevoel dat nieuws op sociale media 'gestuurd' of gekleurd is. Drie van de vier respondenten zeggen vooral nieuws te zien dat hun eigen mening bevestigt en noemt de aanwezigheid van nepnieuws een groot probleem. Ze hebben het gevoel dat algoritmes bepalen wat ze zien, waardoor de objectiviteit in het nieuws verdwijnt.

Geen van de vier respondenten wil nieuws persoonlijk filteren of personaliseren, uit angst om belangrijke informatie te missen. Ze vinden het belangrijk om verschillende standpunten te blijven zien.

Qua vorm geven alle respondenten de voorkeur aan korte video's boven lange teksten, omdat deze duidelijker, aantrekkelijker en makkelijker te begrijpen zijn.

Tot slot zouden ze graag een nieuw platform zien dat betrouwbaar is, nepnieuws tegengaat en nieuws op een toegankelijke en visuele manier aanbiedt, bijvoorbeeld via korte video's met de optie om dieper op onderwerpen in te gaan.

Ideation

Missie

De missie van ons platform is om het volgen van nieuws weer toegankelijk, betrouwbaar en aantrekkelijk te maken vooral voor jongeren tussen de 15 en 25 jaar. Wij geloven dat nieuws niet saai of moeilijk hoeft te zijn maar juist een inspirerende en begrijpelijke manier kan zijn om verbonden te blijven met de wereld.

We richten ons op Nederlandse jongeren omdat deze doelgroep steeds minder gebruikmaakt van traditionele nieuwsbronnen. Door nieuws te presenteren in korte, duidelijke video's en compacte teksten willen we inspelen op de manier waarop jongeren tegenwoordig informatie consumeren. Tegelijkertijd is ons platform open voor iedereen die op een toegankelijke manier op de hoogte wil blijven van actuele gebeurtenissen.

'Why'

We willen dat nieuws weer begrijpelijk betrouwbaar wordt. Betrouwbaarheid zou niet ten koste moeten gaan van gebruikerscomfort.

We vinden dat nieuws makkelijk te begrijpen en dichtbij moet voelen. Mensen moeten niet alleen iets lezen of zien, maar ook echt snappen wat er speelt. Daarom willen we het nieuws op een duidelijke en simpele manier brengen, zodat iedereen het kan volgen.

Daarnaast vinden we dat nieuws eerlijk en betrouwbaar moet zijn. Er is tegenwoordig veel nepnieuws en gekleurde informatie. Wij willen juist een plek creëren waar je weet dat wat je leest of ziet klopt.

Ons doel is om nieuws weer interessant, makkelijk en relevant te maken zodat vooral jongeren maar ook anderen betrokken blijven bij wat er in de wereld gebeurt.

Waarden

Waarden nieuwsmaker:

1. Autonomie
2. Veiligheid
3. Plezier

Waarden nieuwskijker (Nederlandse jongeren 15-25):

1. Vertrouwen
2. Kennis
3. Privacy

Deze waarden staan centraal bij ons omdat mensen recht hebben op nieuws die hen gebracht wordt op een veilige en betrouwbare manier zonder dat zij gebruikerscomfort moeten opgeven. Het is belangrijk voor mensen om te begrijpen in wat voor wereld zij leven. Grote wereldwijde gebeurtenissen kunnen veel gevolgen hebben voor jezelf en door nieuws kan je beter begrijpen waarom er dingen veranderen.

Ook moeten nieuwsmakers genot krijgen van hun werk en zij moeten veilig en objectief hun werk kunnen delen. Zonder dat zij rekening moeten houden met wat wel en niet gedeeld mag worden op het platform.

Bron: (Het Klokhuis – Wat is nieuws?, 2025)

Autonomie

Ons platform is puur en alleen voor nieuws. Daardoor hoeven nieuwsmakers zich niet veel zorgen te maken over regels over wat wel en niet op het platform mag.

Onder nieuws valt op ons platform het volgende: de meest actuele, opvallende gebeurtenissen of veranderingen die mensen bezig houden en die worden uitgelegd op neutrale en objectieve wijze.

De regels zijn gebaseerd op nieuws, niet op sociale media. Op Instagram en tiktok moet er rekening gehouden worden met taalgebruik en expliciete beelden. Wij zullen ook zeker modereren op onnodig expliciet en ongepast gedrag van nieuwsmakers en er moeten content warnings komen bij heftige beelden en artikelen, maar het delen van heftig nieuws of beelden van bijvoorbeeld oorlogsgebieden moet kunnen.

Daarnaast neemt ons platform diverse en betrouwbare nieuwsmaker aan. Wij hebben geen politieke agenda die de ene nieuwsmaker meer voorrang geeft dan de ander. De

enige criteria voor het krijgen van een nieuwsmaker account is, bewijzen dat je betrouwbaar, objectief en degelijk bevoegd bent. Dit doen wij doormiddel van de nieuwsmaker opzoeken en onderzoeken wat hij voorheen heeft uitgebracht op andere platformen. Hierdoor is onze nieuwsvoorziening divers en bieden wij autonomie aan de nieuwsmaker.

Ten slotte maakt ons platform deel uit van het Fediverse, waardoor het autonoom is.

Veiligheid

Dit is een belangrijk onderwerp omdat veel nieuwsmakers tegenwoordig te maken krijgen met onveilige situaties. Daarom is het niet mogelijk om nieuwsmakers directe berichten te sturen op ons platform. Het account van een nieuwsmaker en een nieuwskijker zijn 2 verschillende dingen. Er kan interactie plaatsvinden tussen kijkers en makers via de opmerkingen, maar meer dan dat kan niet. Hierdoor zorgen wij ervoor dat nieuwsmakers veilig blijven en dat het ook te monitoren valt voor moderators of het platform veilig blijft. Nieuwsmakers kunnen onderling met elkaar berichten uitwisselen en kijkers ook, maar die 2 werelden blijven gescheiden.

Plezier

Nieuwsmakers halen plezier uit ons platform doordat zij volledige vrijheid hebben in wat zij erop zetten. Wij modereren alleen op extreem ongepaste content, maar expliciete beelden die horen bij het nieuws moeten alleen een content warning krijgen.

Ten tweede geven wij de nieuwsmaker rust door meerde vormen van nieuws posts aan te bieden. Zij hoeven niet op 3 verschillende apps 3 verschillende posts te maken die allemaal te maken hebben met andere regels. Zij hebben 1 platform waar alles kan.

Als laatste kunnen zij gemakkelijk contact leggen met andere nieuwsmakers via directe berichten. Je kan elkaar als nieuwsmaker makkelijk vinden en echt op elkaar focussen omdat jouw publiek maar gelimiteerd toegang heeft tot interactie met jou.

Vertrouwen

Wij geven de kijker een vertrouwd gevoel doordat wij alleen betrouwbaar nieuws delen op ons platform. Zij kunnen erop rekenen dat de informatie veilig is en ook zal kloppen.

Er zijn veel maatregelen die wij in stand hebben om dit te handhaven. Zo moeten nieuwsmakers een aanvraag indienen voordat zij als nieuwsmaker te werk kunnen gaan op ons platform en wij bieden community notes aan. Hierbij kunnen kijkers ook aangeven wanneer nieuws niet klopt. De kijker moet wel door een aanvraag proces om hieraan deel te nemen, maar zo waarborgen wij het vertrouwen in nieuws bij de lezer op een interactieve manier. Zij maken even veel deel uit van het nieuws als de makers.

Wij modereren ook natuurlijk of alles klopt en kijkers kunnen bij ons melden of er sprake is van nepnieuws en er zijn sancties voor het plaatsen van nepnieuws. De sanctie bestaat uit een tag bij je post die mensen aangeeft dat je nepnieuws deelt en een ban van bepaalde tijd. Na 3x is de ban permanent en na elke keer wordt de ban ook langer.

Kennis

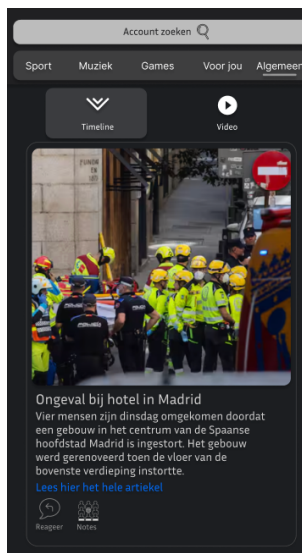
Dit geven wij de kijker door het type content op ons platform, namelijk nieuws en ook alleen maar nieuws. Wij brengen hen de kennis op een manier die zij begrijpen en fijn vinden, waardoor het hen echt bereikt. “The medium is the message” en met ons medium bereiken wij onze boodschap, onze kennis, bij de kijker.

Privacy

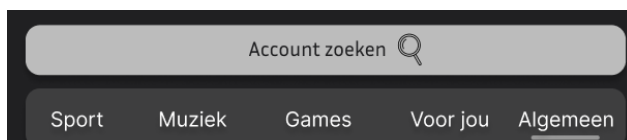
Wij zullen alleen de noodzakelijke gegevens van kijkers en nieuwsmakers gebruiken. Naast een e-mail adres, wachtwoord en username hoeft je ons niks over jezelf te vertellen. Een foto of bio is optioneel. Ook hebben wij een optioneel geprofileerde feed gebaseerd op interesses die jij hebt aangegeven en een algoritme. De gegevens van kijkers en nieuwsmakers blijven bij ons. Er zijn geen andere partijen die toegang krijgen tot deze gegevens.

Werking van het platform

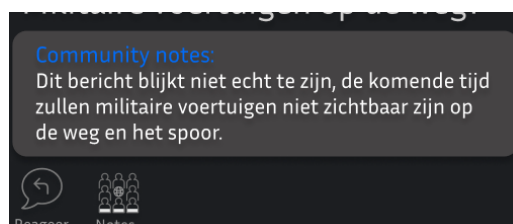
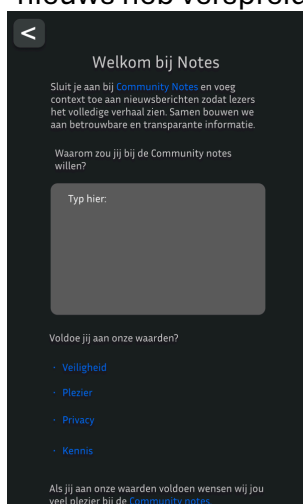
Ons platform begint met een startpagina waarin je kan kiezen tussen 2 formats: posts en video's. In de beschrijving van de posts of video's staan links naar het volledige artikel (zie blauwe tekst). Dit artikel kan je alsnog lezen via ons platform. Beide de post en video format hebben de scroll functie.

Boven aan heb je een aantal opties: sport, muziek, games, voor jou en algemeen. De eerste 3 in dit voorbeeld zijn gebaseerd op de interesses van de kijker. Deze geeft de kijker bij het maken van zijn account op. Daarnaast heb je 'voor jou' en 'algemeen'. Deze heeft iedereen. De voor jou optie laat posts zien die met een algoritme zijn gekozen voor jou gebaseerd op wat je het meest bekijkt. Dit algoritme is wat moeilijker te bereiken dan de algemene feed en je moet deze ook activeren op je account. Hierdoor gaan we de filterbubbel tegen, zonder dat wij het comfort van een algoritme volledig weghalen. Daarnaast heb je dus ook een 'algemeen' waar alle posts van de accounts die je volgt in omgekeerd chronologische volgorde staan. Bovenin kun je opzoek naar accounts die bij je passen.

Ook maken wij gebruik van de community notes om zo fake nieuws te voorkomen en de gebruikers mee te laten denken in plaats van dat wij alleen over hen denken. Je kan aanmelden voor de community notes, daarbij doe je een aanvraag bij ons, wij kijken dan naar je aanvraag of je geschikt bent en doen we een screening van wat jij allemaal heb gedaan op ons platform. Als daaruit blijkt dat jij je al vaker heb misdragen en of fake nieuws heb verspreid, dat laten wij jou niet toe om community notes toe te voegen. En wij onze gebruikers iets meer controle hebben en te reageren en moderators het hebben gezien

Het algoritme dat wij gebruiken is het omgekeerde chronologische volgorde, dat zorgt ervoor dat je het nieuwste nieuws die binnenkomt als eerste ziet, en werkt niet met populair of met wat jou voorkeuren zijn. En wij denken dat dat een databubbel voorkomt.

Conclusie

We hebben als groep veel geleerd van deze opdracht. We onderzochten wat goed en minder goed werkt aan nieuwsplatformen en hoe we dit kunnen verbeteren voor onze doelgroep (jongeren van 15 tot 25 jaar). Daarnaast leerden we hoe we van een idee een sterk concept kunnen ontwikkelen waar we trots op zijn. We kijken positief terug op deze opdracht, omdat het leerzaam, leuk en motiverend was om samen aan te werken."

Bronnenlijst

Britannica. (z.d.). News. <https://www.britannica.com>

Guardian. (2025). *Media freedom and pluralism face 'existential battle' across EU*. <https://www.theguardian.com>

Mediahuis. (2024). *News poverty among young people*. <https://www.mediahuis.com>

Nieman Lab. (2024). *Worldwide news publishers face a platform reset*. <https://www.niemanlab.org>

NL Times. (2024). *Less than half of Netherlands residents interested in news*. <https://nltimes.nl>

NL Times. (2025). *Social media bigger role Dutch people's media consumption*. <https://nltimes.nl>

Open Society Foundations. (2012). *Mapping digital media: The Netherlands*. <https://www.opensocietyfoundations.org>

Pew Research Center. (2025). *News and political attitudes in the Netherlands*. <https://www.pewresearch.org>

Reuters Institute. (2024). *Digital News Report*. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk>

SCP. (2017). *The Dutch and the news*. <https://english.scp.nl>

Wikipedia. (z.d.). Fediverse. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Fediverse>

Het Klokhuis. (2025, 19 maart). *Wat is nieuws?* [Tv-uitzending]. NTR. <https://hetklokhuis.nl/tv-uitzending/5666/wat-is-nieuws>

Verdeling taken

Baban Gurmail

Analyse, interviews en missie van het design rapport

Neelam Pultoo

Waarden en werking platform van het design rapport

Jegor Mlokits

De visual en de video

Zakaria Abarkane

Het economie rapport

Verbeterde Economie rapport:

Opdracht Economie

Een nieuwsplatform op het fediverse

Introductie

In een tijd waarin de manier waarop we nieuws ontvangen en delen voortdurend verandert, staan we voor een belangrijke uitdaging: hoe kunnen we de nieuwsvoorziening herstellen, verbeteren en toekomstbestendig maken? De digitale revolutie heeft ervoor gezorgd dat informatie sneller, breder en toegankelijker is dan ooit, maar tegelijkertijd heeft deze ontwikkeling ook geleid tot nieuwe problemen. Denk aan desinformatie, commerciële druk, filterbubbels en de afhankelijkheid van grote technologiebedrijven die bepalen wat zichtbaar is en wat niet.

Wij hebben als team nagedacht over hoe we een nieuwsplatform kunnen ontwerpen dat gebruikmaakt van het fediverse – een open, gedecentraliseerd netwerk van platforms die met elkaar kunnen communiceren. Binnen dit netwerk kan ieder platform zelfstandig bestaan, maar toch verbonden zijn met anderen. Dit past goed bij de wens om een onafhankelijk, betrouwbaar en maatschappelijk waardevol nieuwssysteem te creëren.

In dit rapport beschrijven wij hoe wij ons nieuwsplatform op het fediverse vorm zouden geven. We bespreken eerst wat er mis is aan de huidige nieuwsvoorziening, om vervolgens te laten zien hoe wij denken dat dit beter kan. Daarna werken we de belangrijkste onderdelen van het nieuwe platform uit: de missie, het netwerk, de eigendomsvorm, het toezicht en de financiering. Tot slot trekken we een conclusie waarin we samenvatten hoe ons concept kan bijdragen aan een gezonde, toekomstgerichte nieuwsvoorziening.

Wat is er stuk aan de nieuwsvoorziening?

De hedendaagse nieuwsvoorziening kampt met verschillende problemen die samen zorgen voor een verzwakt en soms zelfs ongezond medialandschap. Een van de grootste kwesties is dat het nieuws steeds meer gestuurd wordt door commerciële belangen in plaats van maatschappelijke waarden. Veel nieuwsorganisaties zijn afhankelijk van advertenties en klikgedrag, wat leidt tot sensatiezucht, oppervlakkige berichtgeving en de neiging om nieuws te brengen dat vooral aandacht trekt, in plaats van nieuws dat echt belangrijk is.

Daarnaast is er een groeiend wantrouwen bij het publiek. Mensen weten vaak niet meer welke bronnen betrouwbaar zijn. Sociale media versterken dit probleem, omdat algoritmes voornamelijk informatie tonen die aansluit bij bestaande overtuigingen van

gebruikers. Dit creëert zogenaamde filterbubbels, waardoor mensen vooral nieuws zien dat hun eigen mening bevestigt, in plaats van nieuws dat hun perspectief verbreedt. Het gevolg is dat de samenleving steeds meer verdeeld raakt en dat het publieke debat aan kwaliteit verliest.

Een ander groot probleem is de concentratie van macht. Een klein aantal technologiebedrijven beheerst tegenwoordig de toegang tot nieuws. Platforms als Facebook, X (voorheen Twitter) en Google bepalen in hoge mate wat zichtbaar is en wat niet. Journalisten en nieuwsorganisaties zijn daardoor vaak afhankelijk van deze bedrijven voor hun bereik. Dat tast niet alleen de onafhankelijkheid aan, maar ook de diversiteit van het nieuwsaanbod.

Tot slot speelt er ook een structureel economisch probleem: goede journalistiek kost tijd, geld en kennis, maar het verdienmodel daarvoor is steeds moeilijker geworden. Abonnementen leveren te weinig op, advertentie-inkomsten dalen, en veel mensen zijn gewend geraakt aan gratis nieuws. Daardoor wordt het steeds lastiger om diepgravende, onafhankelijke journalistiek te blijven produceren.

Ons doel is om met een nieuwsplatform op het fediverse te laten zien dat het ook anders kan. We willen een systeem creëren waarin samenwerking, transparantie en maatschappelijke waarde centraal staan, in plaats van winst en macht.

Het herstellen van de nieuwsvoorziening

Missie

De missie van JongNieuws is om de kwaliteit, onafhankelijkheid en toegankelijkheid van nieuws te herstellen door middel van een open, gedecentraliseerd en eerlijk systeem. Wij richtens ons specifiek op jongeren tussen de 18 en 25 jaar, die op zoek zijn naar betrouwbare informatie in een tijd van desinformatie en algoritmische beïnvloeding. Wij geloven dat nieuws een publieke voorziening is, een basisbehoefte voor een goed functionerende democratie. Daarom moet de productie en verspreiding van nieuws niet uitsluitend worden bepaald door commerciële belangen of door de logica van algoritmes.

JongNieuws streeft ernaar om betrouwbare, evenwichtige en goed gecontroleerde informatie te bieden. We willen bijdragen aan maatschappelijke waarde door burgers beter te informeren, het publieke debat te versterken en mensen te verbinden met betrouwbare kennis en inzichten. In plaats van de nadruk te leggen op snelheid of virale content, willen we juist de nadruk leggen op kwaliteit en context. Artikelen op ons platform worden niet alleen beoordeeld op clicks, maar op hun bijdrage aan begrip en bewustwording. Door middel van open samenwerking tussen journalisten, experts en

lezers willen we een cultuur van gedeelde verantwoordelijkheid voor informatie bevorderen.

Het gebruik van het fediverse is hierbij cruciaal. In tegenstelling tot gecentraliseerde netwerken is het fediverse gebouwd op open standaarden en interoperabiliteit. Dat betekent dat niemand de baas is over het hele netwerk. Iedereen kan een eigen platform opzetten dat samenwerkt met anderen. Dit sluit perfect aan bij onze missie: een open en eerlijke nieuwsvoorziening, waarin macht en invloed verspreid zijn in plaats van geconcentreerd.

Netwerk

Een belangrijk onderdeel van ons platform is het netwerk waarbinnen we opereren. In het fediverse draait alles om samenwerking. Ons platform is niet bedoeld als een geïsoleerde website, maar als onderdeel van een groter ecosysteem waarin verschillende actoren samenwerken aan betrouwbare nieuwsvoorziening.

Wij willen verbindingen leggen met journalistieke netwerken waarin redacties, onafhankelijke journalisten en onderzoekers kennis en bronnen kunnen delen. Daarnaast willen we samenwerken met technologische netwerken waarin ontwikkelaars en ontwerpers bijdragen aan open tools die transparantie en veiligheid bevorderen. Tot slot vinden we het belangrijk om burgersnetwerken te betrekken, waarin lezers en vrijwilligers een actieve rol kunnen spelen bij het beoordelen, verspreiden en verbeteren van informatie.

Deze samenwerking zorgt ervoor dat kennis gedeeld wordt, dat er controle is op de kwaliteit van de informatie en dat verschillende perspectieven aan bod komen. Het netwerk wordt zo een levend ecosysteem waarin informatie vrij kan stromen, maar waarin ook mechanismen bestaan om desinformatie en manipulatie te voorkomen.

Een belangrijk principe binnen ons netwerk is vertrouwen door transparantie. Iedereen kan zien waar informatie vandaan komt, wie eraan heeft gewerkt en hoe beslissingen zijn genomen. Dit zorgt voor een open cultuur waarin verantwoordelijkheid wordt gedeeld en vertrouwen kan groeien tussen makers en publiek.

Eigendom

Een van de oorzaken van de problemen in de huidige mediawereld is dat eigendom geconcentreerd is in handen van een klein aantal commerciële partijen. Wij willen dat fundamenteel anders organiseren. Ons platform zou worden opgezet als een coöperatie, waarin journalisten, ontwikkelaars en gebruikers gezamenlijk eigenaar zijn. In deze structuur heeft elke deelnemer een stem, ongeacht financiële inbreng. Winst wordt niet

uitgekeerd aan aandeelhouders, maar herinvesteerd in de journalistieke kwaliteit en technische innovatie van het platform.

Deze vorm van gedeeld eigendom zorgt ervoor dat de belangen van alle betrokkenen op één lijn liggen: het waarborgen van betrouwbare, onafhankelijke informatie. Door eigendom te spreiden, voorkomen we dat één partij te veel macht krijgt. Het platform blijft zo onafhankelijk en kan zich blijven richten op de maatschappelijke missie, in plaats van winstmaximalisatie.

Toezicht

Een betrouwbaar platform kan niet zonder goed toezicht. Wij vinden het belangrijk dat ons platform wordt beheerd op een manier die transparant, democratisch en controleerbaar is. Daarom stellen we een meervoudig toezichtmodel voor dat bestaat uit verschillende lagen.

Allereerst is er intern bestuur, bestaande uit een raad van vertegenwoordigers uit de verschillende groepen binnen het platform, zoals journalisten, ontwikkelaars en gebruikers. Deze raad is verantwoordelijk voor het dagelijkse beleid en de uitvoering van de missie. Daarnaast komt er een onafhankelijke raad van toezicht, bestaande uit externe deskundigen op het gebied van journalistiek, ethiek en technologie. Deze raad ziet toe op naleving van de belangrijkste waarden van het platform, zoals onafhankelijkheid, transparantie en privacy. Tot slot willen we dat er ruimte is voor publieke feedbackmechanismen. Gebruikers moeten actief kunnen deelnemen aan evaluaties, rapportages en discussies over de koers van het platform.

Daarnaast biedt de coöperatieve structuur ruimte voor lokale en thematische varianten. Verschillende groepen kunnen hun eigen subplatforms beheren, bijvoorbeeld gericht op regio's of thema's, terwijl ze toch verbonden blijven binnen het bredere fediverse. Op die manier ontstaat een divers maar samenhangend geheel waarin samenwerking en autonomie hand in hand gaan.

Om dit toezicht goed te laten functioneren, ontwikkelen we een duidelijk regelontwerp. Dit betekent dat er vaste procedures komen voor besluitvorming, toetsing en verantwoording. Denk aan transparante stemregels binnen de raad, duidelijke richtlijnen voor belangenconflicten, en vaste termijnen voor evaluaties en rapportages. Ook worden de regels openbaar gedeeld, zodat iedereen kan zien hoe besluiten tot stand komen en wie waarvoor verantwoordelijk is.

Door toezicht op verschillende niveaus te organiseren en dit te ondersteunen met heldere regels en procedures, voorkomen we machtsconcentratie en vergroten we het vertrouwen van het publiek. Het platform blijft zo niet alleen technologisch open, maar ook bestuurlijk transparant. Toezicht gaat voor ons verder dan controle alleen. Het is ook

een manier om verantwoording af te leggen. Door regelmatig open rapportages te publiceren over beslissingen, financiën en inhoudelijke keuzes, laten we zien dat we staan voor eerlijkheid en betrouwbaarheid.

Financiën

De financiering van een nieuwsplatform is vaak de grootste uitdaging. Wij geloven echter dat duurzame financiering mogelijk is als we het model herdenken. In plaats van afhankelijk te zijn van advertenties of grote investeerders, willen we werken met een hybride financieringsmodel dat meerdere bronnen combineert.

Onze belangrijkste pijlers zijn lidmaatschappen en bijdragen, publieke fondsen en subsidies, coöperatieve herinvestering en dienstverlening aan partners. Gebruikers kunnen vrijwillig bijdragen of lid worden van het platform, waarbij ze niet betalen voor exclusieve content, maar voor inspraak en transparantie. Omdat betrouwbare informatie een publieke waarde heeft, kan samenwerking met maatschappelijke fondsen of overheden helpen om de basis te financieren. Winst of overschotten worden opnieuw geïnvesteerd in journalistieke projecten, technische ontwikkeling of educatie. Daarnaast kan het platform zijn technologie of kennis delen met andere organisaties binnen het fediverse, waardoor ook inkomsten ontstaan uit samenwerking.

Wij vinden het belangrijk om speciale aandacht te besteden aan duurzame financieringsmodellen. Dat betekent niet alleen financieel duurzaam, dus stabiel en toekomstgericht, maar ook maatschappelijk duurzaam. We willen dat het geld dat in ons platform omgaat, bijdraagt aan eerlijke lonen, groene technologie en verantwoord gebruik van middelen. Door te kiezen voor open-source software en gedeelde infrastructuur, blijven de kosten laag en de controle groot. Zo bouwen we een systeem dat niet afhankelijk is van dure licenties of externe partijen, maar zichzelf in stand kan houden door de kracht van de gemeenschap.

Conclusie

Met ons concept van een nieuwsplatform op het fediverse willen wij laten zien dat de nieuwsvoorziening beter, eerlijker en duurzamer kan. We erkennen dat de huidige problemen van desinformatie en wantrouwen tot commerciële druk en machtsconcentratie niet eenvoudig op te lossen zijn. Toch geloven wij dat er een alternatief mogelijk is als we opnieuw nadenken over hoe nieuws georganiseerd, gefinancierd en gedeeld wordt. Onze missie draait om maatschappelijke waarde: nieuws als publieke dienst in plaats van als product. Ons netwerk is gebouwd op samenwerking en openheid, met gedeeld eigendom en toezicht dat vertrouwen opwekt. De financiering is duurzaam en gebaseerd op solidariteit in plaats van winstbejag. Door gebruik te maken van het fediverse creëren we niet zomaar een nieuw platform, maar een nieuw model voor informatievoorziening. Een model waarin mensen, technologie en

waarden met elkaar verbonden zijn, zonder afhankelijk te zijn van de logica van grote commerciële spelers. Wij geloven dat de toekomst van nieuws niet ligt in centralisatie, maar in verbinding. Niet in concurrentie, maar in samenwerking. En niet in macht, maar in vertrouwen. Ons platform is daarmee niet alleen een technologische innovatie, maar ook een sociaal en economisch experiment: een poging om de fundamenteën van betrouwbare journalistiek opnieuw te leggen in de digitale wereld. Als we erin slagen om dit model uit te voeren, kan het fediverse uitgroeien tot een ecosysteem waarin nieuws weer wordt wat het hoort te zijn, een gedeelde bron van kennis, begrip en democratische kracht.